

Státní oblastní archiv v Plzni

Státní okresní archiv v Sokolově, se sídlem v Jindřichovicích

Č. EL JAF: 295

Č. AP: 62

2. o b e c n á š k o l a (n ě m e c k á)

K r a s l i c e

1905 - 1943

I n v e n t á ř

Mgr. Milada Čermáková
PhDr. Vladimír Vlasák

Jindřichovice 2002

O b s a h

Ú v o d

I. Vývoj 2. obecné školy (německé) Kraslice	str. 3
II. Vývoj a dějiny fondu 2. obecná škola (německá) Kraslice	str. 3
III. Archivní charakteristika fondu	str. 4
IV. Stručný rozbor obsahu fondu	str. 4
Záznam o uspořádání fondu 2. obecná škola (německá) Kraslice a zpracování jeho inventáře	str. 5
Seznam použitých pramenů a literatury	str. 6
I n v e n t á r n í s e z n a m	
I. Knihy	
A. Evidenční	str. 7

Ú v o d

I. Vývoj 2. obecné školy (německé) Kraslice

První písemné zmínky o existenci školy v Kraslicích pocházejí z poloviny 16. století. Až do 17. století ve škole vyučovali evangeličtí duchovní. V protireformačním období byli také z oblasti Kraslicka vyhnáni a byli nahrazeni katolickými učiteli.

V sedmdesátých letech 18. století za vlády Marie Terezie byly vyhlášeny nové školské zákony, podle kterých v Kraslicích vznikla triviální škola. Tato škola měla do roku 1826 tři třídy, v polovině 19. století byla rozšířena ještě o čtvrtou třídu. V roce 1861 byla schválena přeměna školy na hlavní školu. Po necelých osmi letech vstoupil v platnost nový školský zákon, na jehož základě vznikla ve městě smíšená šestitřídní obecná škola.

Původně se škola nacházela v budově č. p. 327 vedle kostela. V první polovině 19. století byla však tato školní budova již ve velmi špatném stavu a nedostačovala kapacitou, proto byla roku 1854 postavena nová školní budova.

Poté, co byla 4. ledna 1875 otevřena v Kraslicích měšťanská škola, byla také umístěna v této budově. V červnu 1875 byly tyto školy, měšťanská a obecná škola, spojeny pod společnou správu. V této obecné a měšťanské škole se nacházely chlapecké třídy obecné školy, dívčí třídy obecné školy a smíšené třídy školy měšťanské.

Roku 1889 byly v Kraslicích otevřeny dvě nové obecné školy - horní a dolní. Budovy pro tyto školy byly však v horní a dolní části města postaveny až v roce 1904. V Kraslicích tedy byly 2 samostatné smíšené obecné školy, dolní (Untere Volksschule) a horní (Obere Volksschule), do kterých spádově chodily děti z okrajových částí města.

Přestože se v případě 2. obecné školy v Kraslicích jednalo o školu smíšenou, byly v ní paralelní třídy chlapeckých a dívčích tříd.

Později byla dolní (Untere Volksschule) přejmenována na 2. obecnou školu (II.Volksschule) a horní (Obere Volksschule) na 3. obecnou školu (III. Volksschule).

Od počátku školního roku 1939 - 1940 se v rámci jednotného říšského školství oddělily měšťanské školy od škol obecných.

Během 2. světové války bylo rozhodnuto, že budova 2. smíšené obecné školy bude využívána jako tábor pro navrátilce z Besarábie. Proto od školního roku 1940 - 1941 působila 2. obecná škola v budově chlapecké měšťanské školy.

Stejně jako jiné německé školy na území českého pohraničí ukončila také 2. obecná škola v Kraslicích v závěru druhé světové války svoji činnost, jež zrušením německých škol v Československu již nebyla obnovena.

II. Vývoj a dějiny fondu 2. obecná škola (německá) Kraslice

Zachované písemnosti fondu 2. obecná škola (německá) Kraslice ve své torzovitosti neumožňují detailněji proniknout k otázkám správy písemností původce. S ohledem na vývoj organizace místních základních škol však lze předpokládat, že školní registratury vždy představovaly pevnou součást jejich správy.

Na značných ztrátách školních písemností se podílely zřejmě hluboké společenské změny, k nimž došlo v Kraslicích po druhé světové válce, ale také osud školy v době této války.

Fond 2. obecná škola (německá) Kraslice byl převzat do Okresního archivu Sokolov 5. října 1953 pod přírůstkovým číslem 30.

III. Archivní charakteristika fondu

V původní archivní evidenci došlo k částečně chybnému zaevidování jeho dosud nezpracovaných písemností. Při inventárním zpracování byla tato nedopatření formou delimitace napravena a upřesněn byl i název fondu.

Fond 2. obecná škola (německá) Kraslice (č. EL JAF 295) obsahoval původně 28 knih z let 1905 – 1943 o celkovém rozsahu (0,24 bm). Při inventárním zpracování byl mezi nimi nalezen 1 třídní výkaz náležející do fondu Dívčí obecná a měšťanská škola (německá) Kraslice a byl do tohoto fondu delimitován.

Z fondu 1. obecná škola Kraslice (č. EL JAF 294) byly do něho naopak delimitovány 2 třídní výkazy z let 1931 - 1933 a 2 třídní výkazy pocházející ze školního roku 1922 - 1923 byly delimitovány z fondu 3. obecná škola (německá) Kraslice (č. EL JAF 296). Do fondu Základní průmyslová škola Kraslice (č. EL JAF 301) byly delimitovány 2 knihy (0,01 bm).

Formou vnitřní skartace byly z tohoto inventarizovaného fondu vyřazeny celkem 4 knihy o rozsahu 0,03 bm, o čemž podrobněji vypovídá protokol o vnitřní skartaci č.j. SOAP/08-89/03-01-41.3 ze dne 17. 2. 2003.

Uspořádání jediného typu knih ve fondu respektuje rozdělení tříd ve škole na paralelní, chlapecké a dívčí, přičemž v každém školním roce zprvu přicházejí třídy chlapecké a posléze dívčí.

Po inventárním zpracování fond tedy obsahuje 25 knih o celkovém rozsahu 0,23 bm. Částečné fyzické poškození archiválií fondu dokládá také, jak bylo s nimi naloženo před převzetím archivem.

Vzhledem k charakteru zinventarizovaných archiválií fondu nebyla žádná z nich zařazena do kategorie I. nebo II.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Značně torzovitě dochovaný jediný typ písemností 2. obecné školy Kraslice - třídní výkazy – neskýtá bohužel takový ucelený obraz o vývoji původce i společenské situace v níž působil, jaký by vytvořil jejich kompletně zachovaný soubor.

Záznam o uspořádání fondu
2. obecná škola (německá) Kraslice
a zpracování jeho inventáře

Archivní fond 2. obecná škola (německá) Kraslice uspořádala ve Státním okresním archivu v Sokolově, se sídlem v Jindřichovicích v lednu 2003 pod metodickým vedením PhDr. Vladimíra Vlasáka, ředitele archivu, archivářka Mgr. Milada Čermáková a tito oba pracovníci zpracovali k tomuto fondu inventář.

Mgr. Milada Čermáková

PhDr. Vladimír Vlasák

Jindřichovice 31. 1. 2003

Seznam použitých pramenů a literatury

Prameny :

Dívčí obecná a měšťanská škola (německá) Kraslice, kronika školy,
1935 - 1944, str. 84 - 85

Chlapecká obecná a měšťanská škola (německá) Kraslice, kronika školy,
1924 - 1945, str. 137, 149, 159

Literatura :

Heimatkunde des Bezirkes Graslitz, Graslitz 1929, str. 370 - 375

Adress- und Auskunfts- buch der Stadt Graslitz i. B., Graslitz 1904
str. 25

Adress- und Auskunfts- buch der Stadt Graslitz i. B., Graslitz 1910
str. 6, 34 - 35

Graslitzer Jahrbuch, Graslitz 1924, str. 107- 108

Graslitzer Kalender 1925, str. 42 - 56

Inventární seznam

Inv. č.: Název:

Čas. rozsah: Č.knihy:

I. K n i h y

A. Evidenční

1	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 4. třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 4. Klasse Mädchen)
22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba,
poškozeno vlhkostí a mechanicky	1905 - 1906	K 1
2	Výkaz docházky a prospěchu žáků v 1. třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 1. Klasse Knaben)
22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba	1906 - 1907	K 2
3	Výkaz docházky a prospěchu žákyň v 5. třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 5. Klasse Mädchen)
22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba	1906 - 1907	K 3
4	Výkaz docházky a prospěchu žáků v 1. třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 1. Klasse Knaben)
22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba	1907 - 1908	K 4
5	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 3. třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 3. Klasse Mädchen)
22,5 x 36 cm, poloplátěná vazba	1908 - 1909	K 5
6	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 4. třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 4. Klasse Mädchen)
22,5 x 36 cm, poloplátěná vazba	1908 - 1909	K 6
7	Výkaz docházky a prospěchu žákyň v 5. třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 5. Klasse Mädchen)
22,5 x 36 cm, poloplátěná vazba	1908 - 1909	K 7
8	Výkaz docházky a prospěchu žáků v 5. A třídě
(Katalog über den Schulbesuch und Fortgang
in der 5. A Klasse Knaben)
22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba	1911 - 1912	K 8

Inv. č.:	Název:	Čas. rozsah:	Č.knihy:
9	Výkaz docházky a prospěchu žákyň v 1. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 1. Klasse Mädchen) 22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba	1911 - 1912	K 9
10	Výkaz docházky a prospěchu žáků ve 3. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 3. Klasse Knaben) 22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba	1912 - 1913	K 10
11	Výkaz docházky a prospěchu žákyň v 5. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 5. Klasse Mädchen) 22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba	1912 - 1913	K 11
12	Výkaz docházky a prospěchu žáků ve 3. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 3. Klasse Knaben) 22,5 x 36 cm, poloplátěná vazba	1914 - 1915	K 12
13	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 4. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 4. Klasse Mädchen) 22,5 x 36 cm, poloplátěná vazba	1914 - 1915	K 13
14	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 2. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 2. Klasse Mädchen) 22,5 x 35,5 cm, poloplátěná vazba, poškozeno vlhkostí a mechanicky	1916 - 1917	K 14
15	Výkaz docházky a prospěchu žákyň v 5. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 5. Klasse Mädchen) 22,5 x 35 cm, poloplátěná vazba	1919 - 1920	K 15
16	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 4. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 4. Klasse Mädchen) 21 x 34 cm, poloplátěná vazba, poškozeno vlhkostí a mechanicky	1922 - 1923	K 16
17	Výkaz docházky a prospěchu žákyň v 5. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 5. Klasse Mädchen) 21 x 34 cm, poloplátěná vazba, poškozeno vlhkostí a mechanicky	1922 - 1923	K 17

Inv. č.:	Název:	Čas. rozsah:	Č.knihy:
18	Výkaz docházky a prospěchu žákyň v 5. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 5. Klasse Mädchen) 21 x 34 cm, poloplátěná vazba	1924 - 1925	K 18
19	Výkaz docházky a prospěchu žáků v 1. třídě (Ausweis über Schulbesuch und Fortgang der Schüler in der 1. Klasse Knaben) 21 x 34 cm, poloplátěná vazba poškozeno mechanicky	1931 - 1932	K 19
20	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 4. A třídě (Ausweis über Schulbesuch und Fortgang der Schüler in der 4. A Klasse Mädchen) 21 x 34 cm, poloplátěná vazba	1931 - 1932	K 20
21	Výkaz docházky a prospěchu žáků ve 4. B třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 4. B Klasse Knaben) 21 x 34 cm, poloplátěná vazba	1932 - 1933	K 21
22	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 2. třídě (Katalog über den Schulbesuch und Fortgang in der 2. Klasse Mädchen) 21 x 34 cm, poloplátěná vazba	1932 - 1933	K 22
23	Výkaz docházky a prospěchu žáků v 5. třídě (Ausweis über Schulbesuch und Fortgang der Schüler in der 5. Klasse Knaben) 21 x 29,5 cm, poloplátěná vazba, poškozeno vlhkostí	1937 - 1938	K 23
24	Výkaz docházky a prospěchu žákyň ve 4. třídě (Ausweis über Schulbesuch und Fortgang der Schüler in der 4. Klasse Mädchen) 21 x 29,5 cm, poloplátěná vazba	1938 - 1939	K 24
25	Výkaz docházky a prospěchu žáků ve 2. třídě (Klassenausweis für die 2. Klasse) 21 x 29,5 cm, sešit	1942 - 1943	K 25

Název fondu: 2. obecná škola (německá) Kraslice
Časový rozsah fondu: 1905 - 1943
Počet inventárních jednotek: 25
Počet evidenčních jednotek: 25 (25 knih)
Rozsah fondu: 0,23 bm
Stav ke dni: 31. 1. 2003
Fond zpracoval: Mgr. Milada Čermáková
Pomůcku sestavil: Mgr. Milada Čermáková a PhDr. Vladimír Vlasák
Počet stran: 10
Pomůcku schválil: PhDr. Vladimír Vlasák